

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/212/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014201677
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014201677.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Sone Langovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: B. L., bytom H. XXXX/XXX, XXX XX O. A. P., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, 011 00 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn.: 10354/2014-KaZA zo 6. novembra 2014, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/77/2014-14 zo 16. júna 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/77/2014-14 zo 16. júna 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu p o t v r d z u j e.

Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom č. k. 25Sp/77/2014-14 zo 16. júna 2015 zrušil rozhodnutie odporcu sp. zn.: 10354/2014-KaZA zo 6. novembra 2014 podľa § 250j ods. 2, písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorým nepriznal navrhovateľke nárok na poskytovanie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) z dôvodu nesplnenia podmienky, že nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu v konaní vo veci platenia nájmu spoločnosti Kysuca, s.r.o., čím navrhovateľka nesplnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

Krajský súd po posúdení ustanovení § 6 ods. 1, 2 a § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci uviedol, že odporca zamietol navrhovateľkinu žiadosť o poskytovanie právnej pomoci z dôvodu, že nie je možné

vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu. Podľa krajského súdu odporca k tomuto záveru dospel tak, že sám právne posúdil skutkový stav, keď naň aplikoval § 8 ods. 2 písm. e), § 10 ods. 1 a § 10 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a § 696 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

Ďalej zdôraznil, že z citovaného § 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci vyplýva, že žiadosti možno nevyhovieť len vtedy, keď podmienky stanovené v tomto ustanovení splnené nie sú. To znamená vo vzťahu k podmienke podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona o poskytovaní právnej pomoci, že táto nie je splnená vtedy, keď je zrejme, že spor musí byť neúspešný. Zároveň tento zákon stanovil v § 8 základné kritériá, ktoré správny orgán posudzuje pri hodnotení zrejmej bezúspešnosti sporu. Nestačí preto, že nie je možné vylúčiť, že ide o zrejmu bezúspešnosť sporu, ale treba dospieť k záveru, že v danom prípade ide o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Podľa názoru krajského súdu sa odporca predmetným ustanovením neriadil, nakoľko ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zrejmu bezúspešnosť sporu žiadateľky o poskytnutie právnej pomoci podľa týchto kritérií neposudzoval. Kritériá posudzovania sú v tomto ustanovení uvedené príkladmo, čo znamená, že správny orgán môže bezúspešnosť sporu posudzovať aj z iného kritéria, ak je pre daný prípad rozhodujúce na určenie zrejmej bezúspešnosti sporu. Podľa názoru krajského súdu § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci nemožno vykladať tak, že odporca je oprávnený urobiť právny rozbor veci, v ktorej žiadateľ požiadala o právnu pomoc a podľa vlastného právneho posúdenia hodnotiť úspešnosť či neúspešnosť žiadateľa v prípadnom súdnom konaní.

Ďalej krajský súd uviedol, že dôvod, z ktorého odporca vyvodil záver o tom, že nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť uplatňovania práva, neobstojí. Pre bezúspešné uplatňovanie práva možno zamietnuť žiadosť len v takom prípade, keď je daná jeho zrejmosť. Inak povedané, niečo zrejme je alebo nie je. Teda aj bezúspešnosť sporu zrejma je alebo nie je. To znamená, že aj kritérium, ktoré sa pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu použije, musí byť také, ktoré je porovnateľné s tými, ktoré stanovil zákon. Stačí jednoduché posúdenie toho, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či žiadateľ disponuje nejakým dôkazom, ktorým by mohol v prípadnom konaní preukázať ním tvrdené skutočnosti, čo sú kritériá, podľa ktorých sa hodnotí zrejma bezúspešnosť sporu v zmysle citovaného § 8.

Krajský súd konštatoval, že záver ku ktorému dospel odporca a to, že v danom prípade nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť uplatňovania práva, chýba logika. Logický záver je, že nemožno vylúčiť neúspešnosť uplatňovania práva. To však nestačí na nepriznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci pre nesplnenie podmienky, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Naopak, ak je bezúspešnosť uplatňovania práva zrejma, to znamená jednoznačná, nepochybná, logický je len taký záver, že ide o bezúspešné uplatňovanie práva.

Krajský súd zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie preskúmal výlučne z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a neposudzoval oprávnenosť či neoprávnenosť nároku, ktorý mieni navrhovateľka uplatňovať v prípadnom súdnom konaní. Krajský súd skúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia z tých dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktoré smerovali voči nezákonnosti rozhodnutia odporcu. V tomto prípade išlo o nesprávne právne posúdenie skutočností uvádzaných navrhovateľkou v žiadosti ako o zrejmu bezúspešnosť uplatňovania práva.

Na základe uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v rozpore so zákonom a pre takýto záver nie sú podklady v správnom spise, a preto podľa § 250j ods. 2 písm. a) a c) OSP napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi podľa § 250q ods. 2 OSP na ďalšie konanie.

K náhrade trov konania krajský súd poukázal na § 151 ods. 1 OSP, podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Navrhovateľka v tomto konaní návrh na náhradu trov konania nepodala, a preto krajský súd o nároku na náhradu trov konania úspešnej navrhovateľky nerozhodol.

II.

Proti tomuto rozsudku podal v lehote ustanovenej zákonom odvolanie odporca (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP), ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporcu potvrdil. Odvolanie odôvodnil ustanoveniami § 205 ods. 2 písm. b) a § 205 ods. 2 písm. f) OSP.

V podanom odvolaní odporca uviedol, že rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom o poskytovaní právnej pomoci, ako aj s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Centrum preskúmalo žiadosť o poskytnutie právnej pomoci a s ohľadom na ustanovenia § 6 a § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci konštatovalo, že vo veci s ktorou sa navrhovateľka obrátila na odporcu ide o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Podľa odporcu jeho rozhodnutie nemožno považovať za právny rozbor veci a vlastné právne posúdenie úspešnosti či neúspešnosti navrhovateľky v prípadnom súdnom konaní. Ide o správnu úvahu odporcu, ktorý v medziach zákona posudzoval, či je splnená jedna z podmienok na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to zrejmu bezúspešnosť sporu. Odporca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 24Sp/57/2013 z 12. decembra 2013, ktorý k posudzovaniu bezúspešnosti sporu uviedol, cit.: „Správny orgán sa musí zaoberať posudzovaním otázky zrejmej bezúspešnosti, ak zákon stanovil ako jednu z podmienok pre možnosť priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Záver Centra o bezúspešnosti sporu nemusí byť vždy súladný s následným rozhodnutím príslušného súdu, do právomoci ktorého patrí rozhodovať vo veci samej. Ani súd konajúci podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. nenahrádza konanie tohto súdu. Správny súd posudzuje len zákonnosť rozhodnutia a postupu centra právnej pomoci, t. j. či viedlo konanie v súlade s procesnými predpismi, či aplikovalo správny hmotnoprávny predpis. Správne súdy teda nenahrádzajú rozhodovanie všeobecných súdov, preto ani nemôžu prejudikovať rozhodnutie všeobecného súdu vo veci, s ktorou sa žiadateľ obrátil na centrum právnej pomoci. Tak správny orgán, ani súd konajúci podľa piatej časti O.s.p. nemá možnosť, vzhľadom na upravený proces, dať jednoznačnú odpoveď, či navrhovateľ bude alebo nebude so svojou vecou, pre ktorú žiada o poskytnutie právnej pomoci úspešný v konaní pred všeobecným súdom. To ovšem nezabavuje správny orgán povinnosti zaoberať sa zrejmu bezúspešnosťou a len v prípade, že správny orgán dospeje k záveru, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu, môže priznať žiadateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci.“

Ďalej odporca uviedol, že súd v rozhodnutí konštatoval, že kritérium, ktoré sa pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti použije musí byť také, ktoré je porovnateľné s tými, ktoré stanovil zákon. Stačí jednoduché posúdenie toho, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či žiadateľ disponuje nejakým dôkazom, ktorým by mohol v prípadnom konaní preukázať ním tvrdené skutočnosti, čo sú kritéria, podľa ktorých sa hodnotí zrejma bezúspešnosť sporu v zmysle § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

S týmto názorom súdu sa odporca nestotožnil, nakoľko v ustanovení § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci sú kritéria posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu uvedené len príkladmo, čo vyplýva z formulácie daného ustanovenia. Z uvedeného je podľa odporcu zrejme, že Centrum môže posudzovať aj iné kritéria ako tie, ktoré sú uvedené v zákone. V danom prípade dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci bola absencia právneho dôvodu, na základe ktorého by žalobe navrhovateľky mohlo byť vyhovené. Táto bezúspešnosť je pritom zrejma, tak ako centrum aj skonštatovalo v napadnutom rozhodnutí.

Odporca tiež poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp. zn. 6Sžo/36/2011 z 22. augusta 2012, v zmysle ktorého, cit.: „Senát Najvyššieho súdu SR prisvedčil argumentácii žalovanému v tom, že za správny nemožno považovať výklad, že posúdenie otázky zrejmej

bezúspešnosti sporu má ponechať len na tvrdení žiadateľa s tým, že potom by posudzoval len otázku materiálnej núdze žiadateľa a otázku hodnoty sporu, pričom by priznal nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť jeho nároku. Takýto postup by totiž znamenal v jednotlivých prípadoch uplatnenie šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. Stotožnil sa tiež s názorom žalovaného, že za účelom odbremenenia súdov od tzv. šikanózných a bagatelných návrhov zákon o poskytovaní právnej pomoci citovaným ustanovením § 8 mu (Centru právnej pomoci) zveril právomoc tieto návrhy eliminovať v podobe vydávaní negatívnych rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to dôvodu nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku."

Odporca ďalej uviedol, že priznanie právnej pomoci a prípadne i ustanovenie právneho zástupcu centrom v tomto prípade by tak bolo neehospodárnym a neefektívnym konaním centra. Úlohou centra je aj „filtrovať“ šikanózne, neopodstatnené a bagatelné návrhy svojich žiadateľov, čím odbremeňuje činnosť súdov. Zároveň však týmto centrom aj určitým spôsobom chráni žiadateľov pred podávaním neúspešných žalôb či pokračovaním v neúspešnom súdnom konaní, kde im v prípade neúspechu hrozí náhrada trov konania, ktoré môžu byť v danom prípade značné. Nepriznanie právnej pomoci centrom však ešte neznamená neúspech v prípadnom súdnom konaní a tiež centrom takýmto rozhodnutím neporušuje právo navrhovateľky na prístup k súdu.

V tomto smere poukázal na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky v súvislosti s porušením práva podľa čl. 47 ods. 2, ktorý napr. v rozhodnutí IV. ÚS 345/04 alebo II. ÚS 84/07 skonštatoval, že k porušeniu základného práva na poskytnutie právnej pomoci podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy by došlo vtedy, ak by účastníkovi konania nebolo zo strany súdu, resp. iného orgánu umožnené hájiť jeho záujmy prostredníctvom zvoleného či ustanoveného právneho zástupcu alebo by mu bolo bránené pri realizácii jeho práva na právnu pomoc v rozpore s podmienkami ustanovenými zákonom.

Záverom odporca skonštatoval, že postupoval v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci a v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, dostatočne a správne zistil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k jednoznačnému záveru, že navrhovateľka nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci.

III.

K podanému odvolaniu sa stručne vyjadrila navrhovateľka v písomnom vyjadrení z 12. septembra 2015, v ktorom uviedla, že každý občan má nárok na právnu pomoc.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporcu potvrdiť.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom

v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľky a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci navrhovateľke nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 220 OSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 <.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 <.).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba splňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

Podľa § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci, pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlečalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Rozsudok krajského súdu napadol odvolaním odporca, ktorý krajskému súdu vytýkal vady uvedené v ustanovení § 250j ods. 2 písm. b) a f) OSP.

Medzi účastníkmi konania bolo sporné posúdenie splnenia podmienok pre priznanie právnej pomoci navrhovateľke, konkrétne posúdenie, či v právnej veci, v ktorej žiadala navrhovateľka zastupovanie nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že správny orgán na základe priložených listinných dokladov mal za preukázané, že navrhovateľka ako žiadateľka nespĺňa zákonnú podmienku obsiahnutú v ustanovení § 6 ods. 1 písm. b) zákona o poskytovaní právnej pomoci, v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Uvedená podmienka je pritom nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 cit. zákona, s poukazom na to, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle cit. § 6 ods. 1 uvedeného zákona.

Odporca v predmetnej veci posudzoval otázku zrejmej bezúspešnosti sporu na základe žiadosti navrhovateľky o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci a priložených dokladov, a to z hľadiska splnenia všetkých zákonných podmienok, čím postupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením. Vzhľadom k tomu, že zo žiadosti predloženej navrhovateľkou vyplývalo, že navrhovateľka sa v správnom konaní vedenom u odporcu domáhala priznania nároku na právnu pomoc z dôvodu, že sa chce na súde domáhať, aby súd uložil správcovi domu povinnosť prijať plnenie od nej ako užívateľky

bytu, dospel odporca k záveru, že v danom prípade ide o zrejmu bezúspešnosť práva z dôvodu, že zákon ukladá povinnosť poukazovať preddavky mesačne vopred do fondu prevádzky, údržby a opráv vlastníkovi bytu. Na základe tejto skutočnosti navrhovateľka, nakoľko nie je vlastníčkou bytu, nemá právny nárok na platenie úhrad správcovi domu s tým, že neexistuje žiadny dôvod, prečo by navrhovateľka nemohla uhrádzať náklady do predmetného fondu za služby spojené s užívaním bytu vlastníkovi bytu.

Odvolačný súd konštatuje, že odporca ako príslušný správny orgán, za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci musí skúmať splnenie všetkých zákonných podmienok ustanovených v právnej norme § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, a teda musí sa venovať aj zrejmej bezúspešnosti sporu ako jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, pretože bez splnenia tejto podmienky, nemožno žiadaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, hoci by žiadateľ ďalšie dve podmienky splnil.

V súvislosti s inštitútom zrejmej bezúspešnosti v spore odvolací súd dáva ďalej do pozornosti, že tento inštitút nie je výslovne definovaný Občianskym súdnym poriadkom ani iným právnym predpisom, avšak zo zákona o poskytovaní právnej pomoci možno vyvodíť, predovšetkým na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu ako jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci s tým, že všeobecné súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

Odporca pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, na základe ktorých mal preukázané, že platby spojené s užívaním bytu uhrádza len vlastník bytu a rovnako tak správca bytov môže prípadné nedoplatky vymáhať len od vlastníka bytu. Preto dospel k záveru, že ide o zrejmu bezúspešnosť sporu, čo uviedol aj vo svojom rozhodnutí. Podľa názoru odvolacieho súdu odporca jasne uviedol tento záver, neuviedol, že je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu ako to uviedol vo svojom rozhodnutí krajský súd. Je pravdou, že odporca tiež konštatoval, že nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, avšak nie, že je možné ju vylúčiť, ale že bola vylúčená. Nehovoril teda o možnosti, ale o skutočnosti, že bola vylúčená.

Odvolačný súd zhodne s odporcom poukazuje na už citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/36/2011 z 22. augusta 2012, z ktorého vyplýva, že odporca musí skúmať aj podmienku, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a to nielen z tvrdení žiadateľa, nakoľko by dochádzalo k podávaniu šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. Rovnako tak pri posudzovaní tejto podmienky sa odporca neobmedzuje len na zistenie, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu, nakoľko ide o výpočet demonštratívny, čo na jednej strane sám uviedol aj krajský súd, cit.: „Kritériá posudzovania sú v tomto ustanovení uvedené príkladmo, čo znamená, že správny orgán môže bezúspešnosť sporu posudzovať aj z iného kritéria, ak je pre daný prípad rozhodujúce na určenie zrejmej bezúspešnosti sporu.“ na druhej strane krajský súd tvrdí, cit.: „...kritérium, ktoré sa pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti použije, musí byť také, ktoré je porovnateľné s tými, ktoré stanovil zákon. Stačí jednoduché posúdenie toho, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či žiadateľ disponuje nejakým dôkazom, ktorým by mohol v prípadnom konaní preukázať ním tvrdené skutočnosti, čo sú kritériá, podľa ktorých sa hodnotí zrejma bezúspešnosť sporu v zmysle citovaného § 8.“

Na tomto mieste považuje odvolací súd zdôrazniť, že uvedená argumentácia prvostupňového súdu je rozporuplná. Na jednej strane totiž správne tvrdí, že výpočet posudzovaných kritérií je príkladný, ale zároveň na strane druhej, že stačí posúdiť len kritériá, ktoré sú uvedené v § 8, čím si odporuje. Odvolací súd sa v tomto smere stotožňuje s názorom odporcu a konštatuje, že predmetné ustanovenie obsahuje demonštratívny výpočet skutočností, na ktoré centrum prihliada, nejedná sa teda o uzavretý komplex skutočností, práve naopak, centrum môže brať do úvahy aj iné dôvody, ktoré berie na zreteľ pri rozhodovaní.

Odvolací súd uvádza, že krajský súd správne uviedol, že nestačí, že nie je možné vylúčiť, že ide o zrejmu bezúspešnosť sporu ale, že treba dospieť k záveru, že v danom prípade ide o zrejmu bezúspešnosť sporu. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/249/2015, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky zvyrazňuje skutočnosť, cit.: „pre naplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z.z. nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama osebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa z. 327/2005 Z.z.“ (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky argumentuje i v iných rozhodnutiach, napr. sp. zn. 2Sžo/100/2014, sp. zn. 5Sžo/14/2014). Správny orgán teda nemá prejedukovať výsledok konania z vecnej stránky, ale len formálne preskúmať odôvodnenosť návrhu žiadateľa.

Odvolací súd však zdôrazňuje, že v danom prípade odporca nešiel nad rámec svojej právomoci a neprejedukoval rozhodnutie súdu v prípadnom konaní, pretože už zo zbežného posúdenia veci mal za preukázané, že pôjde o zrejmu bezúspešnosť sporu, nakoľko vychádzal z toho, že úhrady za služby spojené s užívaním bytu sa platia spolu s nájomným vlastníkovi bytu, preto nie je dôvod, aby navrhovateľka platila tieto úhrady priamo správcovi domu. Takýto nárok navrhovateľky nemá oporu v zákone a táto povinnosť sa viaže len na vlastníka bytu, ktorý je povinný hradiť platby správcovi domu. Navyše medzi navrhovateľkou ako nájomcom a správcom domu neexistuje právny vzťah a z toho vyplýva, že platba za služby by bola uskutočňovaná bez právneho titulu.

Ďalej odvolací súd konštatuje, že záver odporcu, že ide o zrejmu bezúspešnosť sporu automaticky neznamená, že bude navrhovateľka v konaní pred súdom neúspešná, nakoľko neúspešnosť je len zrejma, nie definitívna. Zároveň nepriznaním právnej pomoci navrhovateľke tak nebude ani dotknuté jej ústavné právo na súdnu ochranu, pretože jej uvedené rozhodnutie nebráni podať žalobu na súd a domáhať sa ochrany svojho práva, a v rámci podanej žaloby požiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to odôvodňujú jej pomery.

Najvyšší súd s poukazom na obsah administratívneho spisu dospel k záveru o správnosti postupu odporcu pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľky na poskytnutie právnej pomoci, keď rozhodol o jej nepriznaní z dôvodu, že ide o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky odporcu vznesené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že rozhodnutie odporcu potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP postupom podľa § 220 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta OSP a s § 250l ods. 2 OSP.

O náhrade trov konania (prvostupňového aj odvolacieho) rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 224 ods. 2 OSP tak, že neúspešnej navrhovateľke ich náhradu nepriznal. Odporcovi náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.